

8 Prosent Metoden: Et Stort Steg («Big Bang») innen Ressurser og Kapasitet for Europas Økonomi og Forsvar

By **Ismail Abdi, Andrea Dugo, Fredrik Erixon** and **Lauri Tähminen**

EXECUTIVE SUMMARY

Europa har blitt en region med svak økonomisk ytelse og militær skrøpelighet. Regionens andel av verdensøkonomien krymper raskt, og regionen sliter med å holde tritt med økonomier ved den moderne teknologiske fronten. Land i Den europeiske union har i flere tiår snakket om viktigheten av å øke utgifter til forskning og utvikling (FoU) og gi mer rom for en entreprenøriell forretningssektor som blomstrer på bakgrunn av innovasjon. Resultatene er imidlertid svake. FoU-utgifter som andel av BNP har stort sett stagnert, forretningsinvesteringer og inngående direkte utenlandske investeringer (FDI) har stupt. Ratene for nye bedriftsetableringer og vekst er beskjedne, delvis som følge av grov overregulering. Produktivitetsveksten har fortsatt sin tiår lange nedgang, og EU ligger stadig lenger bak internasjonale ledere.

Heldigvis begynner Europa å våkne fra sin strategiske dvale. Forsvarsutgiftene vokser nå raskere enn i tidligere tiår – og noen land, som Polen, blir seriøse makter. Likevel forblir regionens egen militære kapasitet svak. Europa må gjenoppbygge konvensjonelle kjernekapasiteter i en tid der forsvarsmodernisering krever betydelige ressurser og fokus. Russland kan være nedtyngt av krigen mot Ukraina, men bygger raskt opp sine kapasiteter og får økende støtte fra partnerskap med andre land som ønsker å bryte ned det som gjenstår av en liberal verdensorden. Mange europeiske NATO-medlemmer når nå 2-prosentmålet, men må bruke betydelig mer for å skaffe tilstrekkelige kapasiteter til å forsvare seg selv og sine interesser.

Europa er i et farlig strategisk øyeblikk, og lederne må nå akseptere og drive endring. EU trenger et Big Bang i sin ressursallokering til FoU og militær kapasitet. Europas totale utgifter til FoU ligger langt under sammenlignbare regioner og tapper økonomien for langsiktig utviklingsstyrke. Etter tiår med underfinansiering av forsvar må Europa øke militærutgiftene kraftig for å skaffe kapasiteten som trengs for å forsvare seg selv og den globale orden det har nytte av. På begge områder må Europa overkorrigere og kvitte seg med sin mentalitet om ressursinkrementalisme, der man tilbyr for lite, for sent av frykt for å forplikte og bruke for mye. En slik holdning er selvødeleggende. For å kunne forme utfall trenger Europa et Big Bang.

Hvor mye bør Europa bruke på FoU og forsvar? Det finnes ikke noe korrekt svar på spørsmålet, men det er lettere å identifisere feil svar. En grunnleggende formel er at FoU-utgifter bør være på et nivå og av en art som kan posisjonere regionen ved den globale fronten for kunnskap og teknologisk endring. I tillegg til tilstrekkelige offentlige ressurser krever dette også en privat sektor som har profilen til å lede i viktige områder av teknologisk utvikling. På det militære området bør regjeringer bruke det som er nødvendig for å forsvare sine territorier og bistå allierte samt forhindre at et slikt behov oppstår: å avskrekke fiender og aggressorer fra fiendtlig og opportunistisk oppførsel. Europa er langt fra å møte denne utfordringen: det allokere ikke bare utilstrekkelige ressurser, men selv når det følger riktige retningslinjer, forblir det fast i en tankegang om inkrementell endring. I et slikt tempo vil problemene du forsøker å løse fortsette å trekke seg unna.

Derfor kaller vi vårt Big Bang «Åtte prosent-tilnærmingen»: Europas kollektive ressurser for FoU og forsvar bør nå være på 8 prosent av BNP. En rimelig ressursallokering nå bør tilsvare 4 prosent av BNP for henholdsvis FoU og forsvar. I nominelle termer i dag for Den europeiske union tilsvarer dette 720 milliarder EUR for FoU og 720 milliarder EUR for forsvar. Dette kan sammenlignes med de faktiske utgiftene i dag (med data fra 2023), som er 405 milliarder EUR i FoU og 340 milliarder EUR i forsvar. For å nå 8 prosent Big Bang må EU-landene øke utgiftene med 695 milliarder EUR. Ytterligere 315 milliarder til FoU og ytterligere 380 milliarder til forsvar.

Kapasitet må bygges for at Europa skal begynne å kontrollere regionale og bidra til globale utfall. Nye ressurser åpner veier for nye utfall, men de må også kombineres med mange andre initiativer for å levere på sine mål. Slike retningslinjer inkluderer å forbedre konkurransevnen til EUs forsvarsindustri og kvitte seg med den gamle nasjonale mestermodellen som har resultert i en EU-forsvarssektor som er fragmentert, bestående av små og ineffektive selskaper. Dessuten, med slagmarksbidrag som i økende grad er avhengig av moderne datavitenskap og sivil teknologi, må Brussel og andre EU-hovedsteder skape et miljø for innovasjon og teknologisk eksperimentering.

Likevel, ettersom utfordringen mot den liberale orden som Europa har dratt nytte av er global, må det motstå fristelsene til en «Festning Europa»-mentalitet om å allokere ressurser kun til sitt eget forsvar eller, verre, til sine individuelle medlemsstater. Å bygge sterkere allianser og partnerskap med andre land og regioner er av fundamental betydning. Dette inkluderer å finne en ny balanse mellom konkurranse og samarbeid med USA på forskjellige arenaer. Imidlertid er det ikke nok å håndtere transatlantiske relasjoner i denne nye æraen. En ny internasjonal strategi må inkludere å utdype relasjoner med andre deler av verden, først og fremst Indo-Stillehavsregionen.